

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No1
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 164 sahifa,
5-yanvar, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Talabalarda tolerantlikni shakllantirish zarurati va samaradorligi.....	28
Bafayev Muxiddin Muxammadovich	
Muhandislik grafikasi bo'yicha raqamli kompetensiyalarni shakllantirishda grafik dasturlardan foydalanish metodikasini yaratish	34
Axmatova Asila Akmaljon qizi	
Investigation on the Efficacy of Pedagogical Approaches in Virtual Learning	37
Burkxonova Zarafuz Qobilovna, Makhmudov Shaxboz Muzzafarovich	
The Role of Input And Interaction in Second Language Acquisition.....	40
Dilorom Poyonova	
Muhandislik yo'nalishida kartografiya fanini integratsiyalashgan holda o'qitish	45
Kazakbayeva Muxabbat Turabayevna	
Incorporation of Moocs Into the Digital Educational Framework for the Development of Professional Speech Culture.....	49
Kudrat-Zoda Kamola Alisherovna	
Pedagogical Strategies for Enhancing Students' Creative Thinking Throughout the Learning Process	52
Makhmudova Ugiyoy Baxtiyarovna	
Kognitiv yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning media savodxonligini rivojlantirish	57
Mirzayeva Mayramxon Zaynobiddinovna	
Transformatsion yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirish.....	61
Mirzayeva Ziyoda Uktamjonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish	65
Qurbonboyeva Gulnoza Mahmud qizi	
An Online Service that Integrates Up-To-Date Content From Well-Known Mooc Platforms	68
Rakhimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Abdurahmonova Osiyo Jahongirovna	
The Fourth Phase of Distance Education: Integrated Technologies and Moocs	71
Rahimberdiyev Rustam Abdunasirovich, TaranenkoTatyana Viktorovna	
Gamifikatsiya orqali iqtidorli o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini oshirish	74
Rustamova Manzura Mirkamolovna, Xaytbayeva Malika Qobil qizi	
Boshlang'ich ta'lim fanlarini didaktik o'yinlar orqali tushuntirish	77
Rustamova Manzura Mirkamolovna, Shomaxsudova Diyora Dilshod qizi	
O'smirlar orasida alkogolizm, giyohvandlik va toksikomaniya profilaktikasi	80
Sh. F. Mustafayeva	
Educational Physics Experiments: Methods and Didactic Strategies for Developing Critical Thinking in Students	85
Turayev Alimjan Bahriddinovich	
The Problems of Remote Learning Technology and Global Trends in University Education Development.....	88
Tursunov Begzod Sherzodovich, Shukurova Madina	
A Case Study of Humanities Disciplines Using Massive Open Online Courses as a Resource for Blended Learning.....	91
Tursunov Begzod Sherzodovich, Eshkabilov Kodirali Davlatmurovich	
Modern Education and Training Practices for Future Dentists	94
Turumova Marjona Bahodirovna	
Kommunikativ yondashuv asosida nutqiy kompetensiyani shakllantirish.....	98
Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna	

Maktabgacha ta'lim jarayonida mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar: amaliy muammolar va ularning innovatsion yechimlari	102
<i>Xabibulayeva Shaxrizoda O'ktam qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarda nutq o'stirish darslari orqali Soft Skills ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy pedagogik psixologik asoslari	106
<i>Xoldarova Mubina Qudratbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi muhit va uning turlari	110
<i>Xolmirzayeva O'g'iloy Murotali qizi</i>	
Развитие компетенций студентов-биологов в изучении языков	114
<i>Абдуллаева Нигора Курбановна</i>	
Формирование интереса и повышение эффективности школьного урока физической культуры	118
<i>Мукимов Олим Эргашевич</i>	
Incorporation of Massive Open Online Courses Into the Higher Education Framework	122
<i>Rakhimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Nasrullayev Javlonbek Ta'atjonovich</i>	
Совершенствование инновационной методики социально-педагогической деятельности будущих педагогов в полилингвальной среде с использованием искусственного интеллекта	125
<i>Хужаниязова Гузаль Юлдашевна</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ faoliyatini xalq og'zaki ijodi asosida rivojlantirish	130
<i>Abduraximova Muxabbat Allayevna</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'rganiladigan nostandart masalalar	133
<i>Karimova Kunduz Ruzibayevna, Yo'ldosheva Tojigul Ulug'bek qizi</i>	
Video-marketingning iste'molchilar jalb qilinishiga ta'siri: Tiktok va Youtube misolida.....	138
<i>Rustamova Ma'mura Asqar qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv jarayonlarini diagnostika qilish	141
<i>Shorustamboyeva Shahnoza Ulug'bekovna</i>	
The use of Visualization Technology as a New Trend in Teaching the English Language	144
<i>Tursunoy Ortiqova</i>	
Didaktik drama asosida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda narrativ yondashuvning asosiy tushunchalari tahlili.....	149
<i>Xolbayeva Dildora Azizovna, Sadiyeva Shaxnoza Xusanovna</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyofanini o'qitishda work-based learning metodikasini qo'llash ..	153
<i>Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi</i>	
Bo'lajak shifokorlarni tibbiy amaliyotga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	156
<i>Murtazayeva Nasiba Komiljonovna</i>	
Autizm spektri buzilishi bo'lgan bolalar uchun inklyuziv ta'limni tashkil etish	159
<i>Xusnidinova Saodat</i>	

TIBBIYOT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA BIOKIMYO FANINI O'QITISHDA WORK-BASED LEARNING METODIKASINI QO'LLASH

Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi

Nizomiy nomidagi O'zMPU mustaqil izlanuvchisi (DcS)

ORCID: 0009-0000-9797-6541

Annotatsiya: Ushbu maqolada respublikamiz tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini o'qitish jarayonini takomillashtirishda Work-Based Learning konsepsiyasini qo'llashning nazariy va amaliy jihatlarini yoritilgan. Xorijiy davlatlar ta'lim tajribalari asosida o'quv-uslubiy ta'minotni modernizatsiya qilish, zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, tibbiyot oliy ta'lim muassasalarining xalqaro ilmiy-ta'lim muassasalari bilan hamkorligini rivojlantirish, xalqaro ta'lim standartlariga mos o'quv-uslubiy materiallarni tatbiq etishning me'yoriy asoslari asoslab berilgan. Tadqiqot natijalarida ta'lim muassasalari infratuzilmasini rivojlantirish va bo'lajak shifokorlarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda Work-Based Learning metodikasining samaradorligi ochib berilgan.

Kalit so'zlar: Work-Based Learning, konsepsiya, biokimyo, kasbiy ko'nikma, metodika, Y.A. Shmeleva, E.A. Ponomaryov, I.N. Semenov, N.M. Gnatko.

Abstract: This article examines the theoretical and practical aspects of applying the Work-Based Learning concept in teaching biochemistry at medical higher education institutions. Based on international educational experience, the study analyzes issues related to the modernization of instructional and methodological support, as well as the integration of modern pedagogical and information technologies into the educational process. Particular attention is paid to strengthening cooperation between medical universities and international scientific and educational institutions and to establishing regulatory frameworks for implementing instructional materials aligned with international education standards. The findings highlight the effectiveness of the Work-Based Learning methodology in developing educational infrastructure and enhancing the professional competencies of future medical specialists.

Key words: Work-Based Learning, concept, biochemistry, professional skills, methodology, Y.A. Shmeleva, E.A. Ponomaryov, I.N. Semenov, N.M. Gnatko.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты применения концепции Work-Based Learning в процессе преподавания биохимии в медицинских высших учебных заведениях Республики. На основе зарубежного образовательного опыта проанализированы вопросы совершенствования учебно-методического обеспечения, внедрения современных педагогических и информационных технологий в образовательный процесс. Особое внимание уделено развитию сотрудничества медицинских вузов с международными научно-образовательными учреждениями, а также нормативным основам внедрения учебно-методических материалов, соответствующих международным образовательным стандартам. Результаты исследования показывают эффективность методики Work-Based Learning в развитии инфраструктуры образовательных учреждений и формировании профессиональных компетенций будущих врачей.

Ключевые слова: Work-Based Learning, концепция, биохимия, профессиональные навыки, методика, Y.A. Shmeleva, E.A. Ponomaryov, I.N. Semenov, N.M. Gnatko.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida uzluksiz ta'lim tizimini takomillashtirish, ta'lim sifatini yaxshilash va samaradorligini ta'minlashda moddiy omillar bilan bir qatorda oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini takomillashtirishda Work-Based Learning konsepsiyasini qo'llab o'qitish metodikasining rivojlanganlik darajasi va salohiyati ham muhim ahamiyat kasb etadi. Work-Based Learning konsepsiyasini ta'lim jarayoniga joriy etish orqali biokimyo fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish hamda davr talablariga muvofiq faoliyat yurita oladigan mutaxassislarni tayyorlash uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishda oliy ta'lim tizimi alohida o'rin tutadi.

Work-Based Learning (WBL) – ishga asoslangan ta'lim jarayoni bo'lib, oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan bo'lajak shifokorlarning mustaqil ravishda ish joylariga ega bo'lishi, ularning bandligini ta'minlash hamda kasbiy faoliyat bilan shug'ullanishida muhim ahamiyatga ega.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadqiqotchi Al-Mujaini fikriga ko'ra, Work-Based Learning (WBL) ish joylari va undagi asosiy rollarni hisobga olgan holda ko'plab ish o'rinlarini ta'minlash, ularni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish uchun zarur imkoniyatlar ishlab chiqilgan. Ushbu jarayon ishga mos o'rganishni aniqlash va amalga oshirishni, uni qo'llab-quvvatlash, moslashtirish, tan olish hamda mukofotlashni o'z ichiga oladi va bu vazifalarni bajarish muhim ahamiyat kasb etadi.

Work-Based Learning konsepsiyasi barcha talabalar uchun haqiqiy ish muhitida o'rganishni nazarda tutadi. Mazkur konsepsiya doirasida talabalarga zarur ko'nikmalarni berish, ish o'rinlarini muvaffaqiyatli egallash va saqlab qolish, shuningdek, ularning kasbiy rivojlanishidagi yutuqlarni yangicha xususiyatlarda namoyon etish omili sifatida qaraladi.

Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini takomillashtirishda Work-Based Learning konsepsiyasini qo'llab o'qitish faoliyati ongli ravishda o'quv-biluv faoliyatini shakllantirishga yo'naltirilgan bo'lib, amaliy tajribalarga asoslangan holda ma'lum maqsadlarni ko'zlab tafakkur operatsiyalarini bajarishni taqozo etadi. Bu jarayon alohida talabalar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalarning puxtaligi, barqarorligi va mustahkamligi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, "Biokimyo" fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish hamda o'quvchanlikning rivojiga ko'p jihatdan ta'sir ko'rsatadi.

Ishga asoslangan ta'lim (WBL) bir-biridan farq qiladigan o'rganish amaliyotlari majmuasini anglatadi [3].

Y.A. Shmeleva Work-Based Learning konsepsiyasi doirasida talabalar mehnat yo'llarini umumiy shakllantirish, bilimlarni kengroq ulashish, moslashuvchanlik, mustaqil fikrlash hamda zarur shart-sharoitlar va talabalarining ijodiy erkinlik ko'rsatkichlari namoyon bo'lishini ta'kidlaydi.

Work-Based Learning konsepsiyasida muayyan asosiy maqsad va vazifalar belgilab berilgan.

E.A. Ponomaryovning fikricha, Work-Based Learning ta'limida faoliyat natijasi sezgi orqali anglanadi va uni faqat mantiqiy xulosa asosida to'liq olish mumkin emas. U ijodkorlik bilan bog'liq ikki shaxsiy fazilatni – fikrlash jarayonida paydo bo'ladigan izlanish motivatsiyasi hamda yondosh bilimlarga nisbatan sezgirlik intensivligini alohida ta'kidlaydi.

Jumladan, I.N. Semenov Work-Based Learning ta'limi jarayonidagi ijodkorlikni obyektiv rivojlanish jarayonini insonlarning ongli faoliyati orqali amalga oshirish sifatida izohlaydi [1].

N.M. Gnatko Work-Based Learning ta'limidagi moslashuvchanlikni mazkur birlikning protsessual-mahsulotli tomoni, rivojlanishni esa subyektni shartlashtiruvchi tomon sifatida talqin qiladi [2]. Shuningdek, u Work-Based Learning ta'limida moslashuvchanlik va ijodkorlik tushunchalari bir-birini to'ldiruvchi, mazmundor konseptual asosga ega bo'lgan differensial leksik birliklar ekanligini ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur ilmiy tadqiqot metodologiyasi tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini o'qitishda Work-Based Learning metodikasini qo'llash jarayonini o'rganishga yo'naltirilgan. Tadqiqot jarayonida ma'lumotlar bir nechta manbalar asosida yig'ildi. Jumladan, oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanidan dars berayotgan professor-o'qituvchilar va talabalarining faoliyati kuzatuv usuli orqali tahlil qilindi, o'quv mashg'ulotlari jarayonida qo'llanilayotgan Work-Based Learning elementlari tizimli ravishda qayd etildi. Shuningdek, so'rovnoma va yarim tuzilmaviy suhbatlar orqali talabalar va o'qituvchilarning ushbu metodikaga munosabati, o'zlashtirish darajasi hamda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdagi samaradorligi aniqlashtirildi. Tadqiqotda o'quv hujjatlari, ishchi o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalar kontent-tahlil usuli asosida o'rganildi. Olingan empirik ma'lumotlar miqdoriy va sifat jihatdan tahlil qilinib, taqqoslash, umumlashtirish va tizimlashtirish usullari orqali baholandi. Tahlil natijalariga ko'ra Work-Based Learning metodikasining biokimyo fanini o'qitish jarayonidagi samaradorligi va amaliy ahamiyati aniqlab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot doirasida tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini o'qitishda Work-Based Learning (WBL) metodikasini qo'llash jarayoni amaliy jihatdan tahlil qilindi. Tahlil jarayonida an'anaviy ta'lim shakllari bilan WBL elementlari joriy etilgan o'quv mashg'ulotlari taqqoslab o'rganildi. Kuzatuv natijalari shuni ko'rsatdiki, WBL metodikasi asosida tashkil etilgan darslarda talabalar o'quv jarayonida faolroq ishtirok etib, nazariy bilimlarni real kasbiy vaziyatlar bilan bog'lash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Bu holat ularning biokimyo faniga bo'lgan qiziqishini oshirish bilan bir qatorda, bilimlarni ongli va mustahkam o'zlashtirishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

Tahlil natijalariga ko'ra, Work-Based Learning metodikasi qo'llanilgan guruhlarda talabalar tomonidan laboratoriya mashg'ulotlarini bajarish jarayonida mustaqil qaror qabul qilish, muammoni tahlil qilish va amaliy yechim topish ko'nikmalarining rivojlangani aniqlandi. Ayniqsa, biokimyoviy jarayonlarni klinik holatlar bilan integratsiyalash orqali o'rganish talabalar tomonidan murakkab mavzularni tushunishni osonlashtirdi. So'rovnom natijalari talabalar orasida WBL metodikasi orqali tashkil etilgan mashg'ulotlar an'anaviy darslarga nisbatan samaraliroq deb baholanganini ko'rsatdi.

Natijalar tahlili shuni ko'rsatadiki, Work-Based Learning yondashuvi talabalar bilimini faqat nazariy darajada emas, balki amaliy kompetensiyalar shakllanishi nuqtai nazaridan ham rivojlantiradi. O'qituvchilar tomonidan berilgan baholash natijalari ham WBL metodikasi asosida tahsil olgan talabalarning laboratoriya ishlarini bajarishdagi aniqligi, tajriba natijalarini tahlil qilish qobiliyati va klinik fikrlash elementlarini qo'llash darajasi yuqori ekanligini tasdiqladi.

Tadqiqot natijalari shuningdek, Work-Based Learning metodikasini biokimyo fanini o'qitish jarayoniga izchil joriy etish o'quv jarayonining samaradorligini oshirish bilan birga, tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim muhitini shakllantirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Ushbu metodika bo'lajak shifokorlarning kasbiy tayyorgarligini kuchaytirish, ularning mehnat bozoriga moslashuvchanligini oshirish va real ish sharoitlariga tez moslashishiga imkon yaratadi. Umuman olganda, olingan natijalar Work-Based Learning metodikasini biokimyo fanini o'qitishda samarali pedagogik yondashuv sifatida tavsiya etish mumkinligini asoslab berdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot ishi doirasida Work-Based Learning konsepsiyasi bo'yicha Y.A. Shmeleva, E.A. Ponomaryov, I.N. Semenov, N.M. Gnatko kabi olimlar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlar tahlil qilindi. Ularning tadqiqotlarida ta'lim jarayonida, xususan, tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini takomillashtirishda Work-Based Learning konsepsiyasini qo'llab o'qitishning tashkiliy-metodik sharoitlari yoritilgan. Mazkur jarayonda virtual ta'lim muhitining asinxron imkoniyatlariga asoslangan ta'lim elementlarini integratsiyalash orqali biokimyo fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Shuningdek, ushbu olimlar Work-Based Learning konsepsiyasini qo'llab o'qitishning nazariy-metodik asoslarini ishlab chiqish bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirganlar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xoliqova F.F. Fiziologiya fanini o'qitishda Work-Based Learning konsepsiyasini qo'llashning nazariy asoslari // "Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari" ilmiy-nazariy jurnali.
2. Mamadaliyeva Z.R. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini o'rgatishda virtual laboratoriya ishlaridan foydalanish ta'lim sifatini oshirish omili sifatida // NamDU ilmiy axborotnomasi. ISSN 2181-1458. – Namangan, 2023. – №4. – B. 809–814. (13.00.00 №30).
3. Mamadaliyeva Z.R. Virtual laboratory – information in education as a specific factor of the communication system in the form // Eurasian Scientific Herald Journal. ISSN 2795-7365. – Belgium, 2022. – Vol. 5. – P. 92–95. SJIF (2023): 6.512. <https://www.geniusjournals.org/index.php/esh/article/view/614>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.